

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Ad uictoriam pro hæreditatibus psalmus Daud.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Qua propter sunt uehementer detestandi & damnandi quidam Theologiae De insania
(uocant) doctores, qui nos docent dubios & incertos esse debere an simus & pestilitate
in gratia dei, ac per hoc an sit deus noster, & nos populus eius, & inuenerunt Theologoru.
nobis distinctionibus suis, q̄ sacramenta, quo ad autoritatem & uirtutem dei
operantis in illis, certum effectum gratiae operantur, sed quo ad suscipientem
incertū, operatur, & hanc dubitationē asserunt esse piam, O pestilētes, si enim
hoc uerum est, & quilibet Christianus ita debet pie dubitare, iam perijt articu-
lus ille fidei certissimus: Credo Ecclesiā sanctam, sanctorū communionē, quia
de me nō debeo asserere q̄ sum sanctus, nec tu de te, nec ullus de se, ergo oēs su-
mus incerti. Atq; ita oēs incerti sumus, an deū habeamus, ac perijt tota Ecclia.
Sed facessant stultissima & impiissima istae haeeres: Vnusq; sc̄p id curare debet,
ut nullo modo dubitet se habere deum, hoc est, patrem, creatorē, saluatorem,
& oīum honorum largitorem, ut possit singulariter & in spe habitare, & non
sicut mare inconstantissimū feruere, q̄ de impijs Isaias dixit. Si enim de sanctis
id credis q̄ sint securi & fidentes, cur non etiam de te ipso idem credis, qui san-
ctorum similis esse cupis, qui idem baptisma, eādem fidem, eundem Christum
& oīa eadem accepisti: immo impiissime credis aliud de te, & aliud de sanctis,
qui doces oportere eos dubitare, sicut tu dubitas: Aut ergo male doces, piam
dubitationem, aut impie credis esse certum, quod dubitare iussisti, quia fides
in dubiam rem non nititur. Neq; ego credidissem has impias fabulas & pesti-
lentissimas opiniones in Ecclesia Christi, uel occulte serpere, nisi & legissem &
audissem magnos Theologos, eas p̄ articulis fidei certissimis statuere & tueri,
contrariamq; Catholicam sententiam, pro haeretica damnare: Tāta est cecitas
optimatum Ecclesiae, tantus furor dñi. Sed haec alias, & cum alijs.

Constāter spe-
randū & non
dubitandum.

PSALMVS QVINTVS.

Ad uictoriam pro haereditatibus psalmus Dauid.

Quid ad uictoriā significet psalmo precedēte, semel p̄ oībus dictum est.
De haereditatibus multa lego, sed nihil quod meae hebetudini satisfaceret:
Nam quod Lira & sui hoc loco sapiunt, ego non sapio, nec capio. Mihi quod
uidetur, dicam: Certum est hoc psalmo non agi de passionibus & tribulationi-
bus, nec enim persona psallentis ullo in uerbo hoc sonat, sed uniuersa quere-
la est super iniquis & iniustis & malis. Quare scopus est meo iudicio talis, q̄
Propheta orat contra hypocritas, operarios subdolos, falsos prophetas, qui po-
pulum dei, & haereditatem Christi humanis & suis traditionibus seducunt, psalmi.
quales Christus Matth. vij. & Ioan. x. Lupos rapaces: Apostolus Tit. i. Van-
loquos & mentium deceptores, uocant. Et ut ad nostra secula ueniamus, sicut
psalmo precedēte iuris, ita in hoc Theologiae impiā professionem & abusum
persequitur. Cum uero omnium sit nocentissima persecutio, quae sub specie
uirtutis & pietatis grassatur (ut quae nomen dei semper praetexit) & haeredita
tes dei maxime omnium uastat, ideo uehementissimis astat affectibus, tot re-
petitis uerbis orat, tot nominibus impios accusat, totusq; ardet zelo, ut de se
ipso possit dicere illud psal. lxxvij. Zelus domus tuae comedit me. Nam nec in
ullam rem Christus quoq; Petrus & Paulus aequae ardent & solliciti sunt, atq;
in hos phrenoparas & operarios mercedum, in quos & Prophetae toti insur-
gunt. Igitur falsos p̄phetas, hypocritas, haereticos, superstitiosos & omne illud
in hypocritas
Christus &
Apostoli in-
surgunt.

G ij hominum

hominum genus, quod uerbo dei adulterato, & falsa operum specie, populum dei deuorat, hoc psalmo taxari uidebimus. Recte ergo titulus per hereditatem seu ad hereditates dicit, quod cupiat populum dei, domino suo seruare. Populus enim dei est hereditas domini, ut psal. xxxiiij. Beata gens, cuius dominus deus est, populus quem elegit in hereditatem sibi. Et psal. xlvj. Elegit nobis hereditatem suam, speciem iacob, quam dilexit, quod & psal. ij. dictum est: Dabo illi gentes in hereditatem, & multis alijs locis.

Hereditates Christi, populi Christiani.

Dicit uero plurali numero hereditates, cum sit una hereditas Christi, quod esse sit eam distribui in diuersa loca propter multitudinem, quam nequitia docere ac regere. Proinde ut multi sunt pastores & dispensatores unius hereditatis dei, ita & multae hereditates illis conceduntur. Quo fit, ut multi in diuersa orientur deceptores & dissipatores eiusdem. Sed & hoc indicat magnum abutentium prophetam, quod populum dei uocabulo magis hereditatis, quam Ecclesiae, populi, aut synagogae, appellat, ut magis & inuidiam dissipatoribus, & gratiam sibi pastoribusque similibus compareret. Cum unicuique maxime dilecta sit hereditas naturali zelo, quanto magis deo, qui Exodi. xix. dicit: Er eritis mihi in peculium, unde & infra dicit: Quoniam irritauerunt te domine. Simul eo ipso scopum totius psalmi subindicat pulchra metaphora, nam hereditates operaret excolere, exercere, & operari, ut fructificent, & meliores reddantur. Quibus ob hoc multae sunt insidiae, deinde hostes & uastatores. Ita populus dei indiget operarijs doctoribus & rectoribus, quorum industria deo colitur, & exercetur per uerbum dei. Rursus malis magistris perditur & uastatur, ideo per hereditatibus & de earundem cultoribus hic canitur.

Illud addendum, quod non tantum de Ecclesia Christi psalmus intelligendus est sed de omni, omnium seculorum populo dei, qui semper habuit suos seductores & persecutores, ita ut iuxta titulum sit generalis sententia psalmi pro hereditatibus. Nihil etiam repugnarim, immo maxime accesserim: Si hereditates quispiam intelligat duo & contraria hominum genera, quorum alterum suis uiribus, alterum gratiae dei nititur, quantum in idem omnia cadunt.

VERBA mea auribus percipe domine, intellige clamorem meum. Intende uoci orationis meae, rex meus, & deus meus, quoniam ad te orabo.

Sic hebraeus hos duos uersus distinguit: Vltimam autem secundi uersus partem, noster textus ad sequentem uersum necit, dicens: Quoniam ad te orabo domine &c. Parum quoque differt Hieronymi translatio, nisi quod pro clamorem meum, rugitum meum, quod Lyra cogitationem meam: Et pro uoci orationis meae, uoci clamoris mei dicit.

Et hic meo sensu primus cogor periclitari, dixi enim hunc psalmum maxime pugnare aduersus iusticiarios & Theologos impios, quorum officium omnium unum, superbiam cordis alere, sicut & beata uirgo eos describit: *Disperdit superbos mente cordis sui.* Omnes enim impietatis doctrinae, de superbia radice ueniunt, ita ut & haeresim matrem appelleret, sanctus Aug. in multis locis, superbiam, siquidem sola humilitas recte docet, ut Prover. xj. Vbi fuerit superbia, ibi erit & contumelia, ubi autem humilitas, ibi & sapientia. Impossibile est enim, ut superbus non sit contumeliosus, omnes uituperet & iudicet, ut in Pharisaeo